

Спецификација предмета за књигу предмета			
Студијски програм		Докторске академске студије права	
Изборно подручје (модул)			
Врста и ниво студија		Докторске студије права	
Назив предмета		Уставно право	
Наставник (за предавања)		Проф. др Драган Стојановић Проф. др Ирена Пејић	
Наставник/сарадник (за вежбе)			
Наставник/сарадник (за ДОН)			
Број ЕСПБ	12	Статус предмета (обавезни/изборни)	Изборни
Услов	/		
Циљ предмета	Циљ предмета је развијање научних сазнања, способности и академских вештина у процесу истраживања у области уставног права, развијање аналитичког размишљања упоређивањем теоријских ставова и могућности њихове примене у реалном правном и политичком окружењу, овладавање научним методама у изучавању релевантне литературе и правних извора, а све у складу са савременим правцима развоја уставног права као научне дисциплине.		
Исход предмета	Очекује се да савладавањем програма студент може успешно да: 1. анализира уставне принципе и институте уставног права; 2. критички и аналитички упоређује теоријске ставове и могућност њихове примене у реалном правном и политичком окружењу; 3. компетентно, научно и аргументовано дискутује, истражује и презентује резултате свог научног рада, који ће допринети развоју научне мисли у области уставног права и развоју система уставне демократије; 4. примени научне методе кроз истраживања у оквиру одабраних тема у области уставног права.		
Садржина			
Установе и принципи уставног права са анализом позитивноправних решења у савременим уставним системима и домаћем уставном праву; појам, својства и врсте устава; извори уставног права; облици остваривања демократије, непосредна и представничка; устав и основна права, лична, политичка, социјално-економска права и слободе; држава и облици њеног уређења, федерализам и регионална држава, локална самоуправа и територијална аутономија; однос централних и локалних органа власти; институције и облици државне власти; уставни принцип поделе власти, парламентаризам и председнички систем, корекције уставног принципа поделе власти, мешовити парламентарно-председничког систем; механизми заштите правне државе, систем судске и уставносудске контроле уставности и законитости; уставне гаранције и системи заштите основних права.			

Теоријска настава	Појам, својства и врсте устава, извори уставног права, непосредна и представничка демократија, устав и основна права, држава и облици њеног уређења, локална самоуправа и територијална аутономија, уставни принцип поделе власти, механизми заштите правне државе, систем судске и уставносудске контроле уставности и законитости, уставне гаранције и системи заштите основних права
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	Дискусија у оквиру одабраних тема, припрема и израда кратког есеја
Литература	
1	• Д.М.Стојановић, <i>Уставно право</i>, Ниш: Свен, 2013 • Сл. Јовановић, <i>Уставно право Краљевине СХС</i>, Београд, 1924 • Сл. Јовановић, <i>О држави – Основи једне правне теорије</i>, Сабрана дела, том 8, Београд, 1990 • М.Јовичић, <i>О уставу – теоријско-компаративна студија</i>, Београд, 1977 • М.Јовичић, <i>Велики правни системи</i>, Београд, 1982 • Р.Марковић, <i>Уставно право и политичке институције</i>, Београд: Службени лист, 2008 • П.Николић, <i>Уставно право</i>, Београд, 1997 • М.Пајванчић, <i>Уставно право – уставне институције</i>, Нови Сад, 2002 • М.Пајванчић, <i>Парламентарно право</i>, Нови Сад, 2005 • И.Пејић, <i>Парламентарно право – француски, немачки, британски, српски и пример Европског парламента</i>, Ниш, 2006 • И.Пејић, <i>Парламентарно право</i>, Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2011 • И.Пејић, <i>Парламентарна влада – осцилације у равнотежи</i>, Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2011 • Д.М.Стојановић, <i>Основна права човека – Људска права и слободе у уставима европских држава</i>, Ниш: Правни факултет, 1989 • Д.М.Стојановић, <i>Правни положај посланика – на примерима Француске, Аустрије, Немачке и Југославије</i>, Ниш, 1999 • Ж.Ж.Русо, <i>Друштвени уговор</i>, Београд, 1993 • В.Димитријевић - М.Пауновић, <i>Људска права</i>, Београд, 1997 • С.Хикс, <i>Политички систем Европске уније</i>, Београд: Сл.гласник, 2007 • S.Douglas-Scott, <i>Constitutional Law of the European Union</i>, London: Longman, 2002 • K.Lenaerts-P.V.Nuffel, <i>Constitutional Law of the European Union</i>, London: Swet&Maxwell, 1999 • у складу са темом, могу бити препоручени други извори, корисна литература и интернет сајтови.

2				
3				
4				
5				
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
Непознато	Непознато	/		
Методе извођења наставе	• Предавања • Индивидуалне консултације • Групе за дискусију			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит		Поена 100
активност у току предавања	0-10	писмени испит		
практична настава		усмени испит		40
колоквијуми	0-20			
семинари	0-30			
Списак тема по недељама				
1			1. Предмет уставног права: класично и модерно схватање 2. Извори уставног права: стандардни и особени извори 3. Појам устава: гледишта о уставу у материјалном и формалном смислу	Сл. Јовановић, <i>Уставно право Краљевине СХС</i>, Београд, 1924 Сл. Јовановић, <i>О држави – Основи једне правне теорије</i>, Сабрана дела, том 8, Београд, 1990 М.Јовичић, <i>О уставу – теоријско-компаративна студија</i>, Београд, 1977. Р.Марковић, <i>Уставно право и политичке институције</i>, Београд: Службени лист, 2008
2			1. Доношење и промена устава: установљавајућа и установљене власти 2. Ревизиона власт и модели промене устава	Д.М.Стојановић, <i>Уставно право</i>, Ниш: Свен, 2013
3			1. Процес конституционализације и обележја либералне уставности 2. Реформисана грађанска уставност: идеја друштвене солидарности и социјалне	Д.М.Стојановић, <i>Уставно право</i>, Ниш: Свен, 2013 М.Јовичић, <i>Велики правни системи</i>, Београд, 1982 Р.Марковић, <i>Уставно право и политичке институције</i>, Београд:

			правичности 3. Постсоцијалистичка уставност: развој и обележја	Службени лист, 2008
4			1. Уставно право Европске уније 2. Извори уставног права Европске уније	S.Douglas-Scott, <i>Constitutional Law of the European Union</i>, London: Longman, 2002 K.Lenaerts-P.V.Nuffel, <i>Constitutional Law of the European Union</i>, London: Sweet&Maxwell, 1999 С.Хикс, <i>Политички систем Европске уније</i>, Београд: Сл.гласник, 2007
5			1. Савремени устави и права човека 2. Уставна начела људских права	Д.М.Стојановић, <i>Основна права човека – Људска права и слободе у уставима европских држава</i>, Ниш: Правни факултет, 1989 В.Димитријевић - М.Пауновић, <i>Људска права</i>, Београд, 1997 Д.М.Стојановић, <i>Уставно право</i>, Ниш: Свен, 2013
6			1. Материјална класификација људских права: лична права и слободе 2. Права политичке партиципације	Д.М.Стојановић, <i>Основна права човека – Људска права и слободе у уставима европских држава</i>, Ниш: Правни факултет, 1989 В.Димитријевић - М.Пауновић, <i>Људска права</i>, Београд, 1997 Д.М.Стојановић, <i>Уставно право</i>, Ниш: Свен, 2013
7			1. Конституционализација економских и социјалних права 2. Индивидуална и колективна права припадника националних мањина	Д.М.Стојановић, <i>Основна права човека – Људска права и слободе у уставима европских држава</i>, Ниш: Правни факултет, 1989 В.Димитријевић - М.Пауновић, <i>Људска права</i>, Београд, 1997 Д.М.Стојановић, <i>Уставно право</i>, Ниш: Свен, 2013
8			1. Федерално државно уређење: природа и односи у федерацији 2. Унитарно државно уређење и облици	Д.М.Стојановић, <i>Уставно право</i>, Ниш: Свен, 2013 Сл. Јовановић, <i>О држави – Основи једне правне теорије</i>, Сабрана дела, том 8, Београд, 1990

			децентрализације у савременој држави	М.Пајванчић, <i>Уставно право – уставне институције</i> , Нови Сад, 2002 Р.Марковић, <i>Уставно право и политичке институције</i> , Београд: Службени лист, 2008
9			1. Институције непосредне демократије 2. Представнички систем власти: природа бирачког права 3. Принципи изборног система	Д.М.Стојановић, <i>Уставно право</i> , Ниш: Свен, 2013 М.Јовичић, <i>Велики правни системи</i> , Београд, 1982 Р.Марковић, <i>Уставно право и политичке институције</i> , Београд: Службени лист, 2008 М.Пајванчић, <i>Уставно право – уставне институције</i> , Нови Сад, 2002
10			1. Представничка демократија и расподела мандата 2. Правна природа парламентарног мандата 3. Појам и улога политичких странака у уставној демократији	Д.М.Стојановић, <i>Уставно право</i> , Ниш: Свен, 2013 Р.Марковић, <i>Уставно право и политичке институције</i> , Београд: Службени лист, 2008 И.Пејић, <i>Парламентарна влада – осцилације у равнотежи</i> , Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2011
11			1. Уставна организација власти: системи поделе власти 2. Председнички систем власти: Устав САД 1787 3. Структура и обележја парламентарног система: европски континентални модел и британски парламентаризам	Д.М.Стојановић, <i>Уставно право</i> , Ниш: Свен, 2013 Р.Марковић, <i>Уставно право и политичке институције</i> , Београд: Службени лист, 2008 И.Пејић, <i>Парламентарна влада – осцилације у равнотежи</i> , Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2011
12			1. Парламент: порекло и структура 2. Функције парламента: нормативна, контролна, буџетска и функција репрезентације	Д.М.Стојановић, <i>Уставно право</i> , Ниш: Свен, 2013 И.Пејић, <i>Парламентарна влада – осцилације у равнотежи</i> , Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2011 И.Пејић, <i>Парламентарно право</i> , Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2011
13			1. Појам и облици шефа	Д.М.Стојановић, <i>Уставно</i>

			државе 2. Појам и системи владе: политичка структура владе 3. Одговорна влада: уставни оквир	<i>право</i>, Ниш: Свен, 2013 И.Пејић, <i>Парламентарна влада – осцилације у равнотежи</i>, Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2011 И.Пејић, <i>Парламентарно право</i>, Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2011
14			1. Судство и правосудни систем: уставни оквир 2. Уставна и правна држава: принцип уставности и законитости	Д.М.Стојановић, <i>Уставно право</i>, Ниш: Свен, 2013 Р.Марковић, <i>Уставно право и политичке институције</i>, Београд: Службени лист, 2008 М.Пајванчић, <i>Уставно право – уставне институције</i>, Нови Сад, 2002
15			1. Уставне гаранције владавине права 2. Системи контроле уставности	Д.М.Стојановић, <i>Уставно право</i>, Ниш: Свен, 2013 Р.Марковић, <i>Уставно право и политичке институције</i>, Београд: Службени лист, 2008 М.Пајванчић, <i>Уставно право – уставне институције</i>, Нови Сад, 2002